

Dövundervisning i 200 år

År 2009 är ett dubbelt märkesår: dövundervisningen i Sverige fyller 200 år, och det var också för 200 år sedan Finland och Sverige gick skilda vägar.

Det första institutet för döva grundades av *Per Aron Borg*. Han anordnade en offentlig examen för sin första kull elever 1809 inför drottning *Hedvig Elisabeth Charlotta* och andra inflytelserika personer, och eleverna imponerade så mycket på gästerna att fick institutet statligt stöd. År 1812 flyttades institutet till Övre Manilla på Djurgården. Sedan år 1812 ligger Manillaskolan fortfarande kvar där, även om byggnaderna är ombyggda.

Per Aron Borg konstruerades det svenska handalfabetet, som då lärdes ut på Manillaskolan. I Finland infördes detta handalfabet av en f.d. elev på Manillaskolan, *Carl Oscar Malm*, som år 1846 startade en privat dövskola i Borgå, Finland. Efter 1970 övergick Finland till det internationella handalfabetet.

Enligt elevmatrikeln förekommer det sju Manillaelever som har anknytning till Finland under 1800-talet. Den allra första eleven är *Johan Niclas Brandt*, född den 28 juni 1788 i Gamlakarleby, Finland. Han kom till Institutet för döva år 1810 som utfattig flykting från kriget med Ryssland. Han fick utbildning på Institutets bekostnad. Efter en kort skoltid gick han till sjöss och arbetade som skeppsskomakare.